

Když se řekne „tonetka“...

Mnozí z nás si pod „tonetkou“ představí oblíbenou, hojně rozšířenou, lehkou elegantní židli z ohýbaného dřeva. Nejčastěji tedy tzv. „čtrnáctku“; židli s dvojitým opěradlovým obloukem a kruhovým sedákem s rotangovým výpletem. Málokdo ví, že byla poprvé vyrobena už v roce 1859 v první moravské továrně založené Thonety v Koryčanech u Kyjova. Tato stálice na trhu letos slaví 155 let! Byla nejen nejúspěšnějším výrobkem firmy bratří Thonetů, ale stala se přímo symbolem nábytku z ohýbaného dřeva, synonymem dokonalé souhry technologie a designu.

Akciová společnost, firma

TON z Bystřice pod Hostýnem (továrna ohýbaného nábytku) v současnosti nabízí židli „14“ z bukového masivu ve 3 materiálových kvalitativních řadách (standart, extra, pantone) a ve 24 barevných variantách! Tradičionalistu sice možná překvapí intenzita pestrých barev u řady Pantone (červená, sytá žlutá, jedomatě zelená, blankytně modrá, růžová aj.), ale určitě dodá designu výrobku na svěžesti a hravosti. Firma nezapomíná ani na větší pohodlí potenciálního odběratele a nabízí polstrování sedáku (opět s širokou škálou možností co do materiálu a barevnosti). Zákazník si může vytvořit z předložené nabídky vlastní variantu, např. tón v tónu a zvolit růžový nátěr masivu v kombinaci s růžovým polstrováním z řady exclusive... Oproti současným vzorům může klasická „čtrnáčka“ působit poněkud střízlivě a prostě, ale její nadčasový de-

sign z ní činní „evergreen“ nábytkářského průmyslu. Od roku 1859 se jí ve světě údajně prodalo více než 80 milionů kusů! A jak uvádí výrobce TON, který má „14“ dokonce ve svém firemním logu: „Její ikonické tvary tvoří (pouze) šest ručně ohýbaných bukových kulatin, dva šrouby a deset vrutů.“ Geniální konstrukční a technologické řešení umožnilo zjednodušit a zrychlit výrobní proces, kterému tak nic nebránilo v sériové produkci. V 19. století našla „14“ pro nízkou hmotnost, dobrou cenu a pověstnou pevnost uplatnění ve vídeňských kavárnách a vysloužila si právem titul „kavárenská židle“. I dnes se těší oblibě a z restaurací a cukráren se dostává do soukromých příbytků jako elegantní a pohodlná jídelní židle.

Mgr. Olga Mehešová, historik umění MRV, Vsetín

Obr. Pověstná „čtrnáčka“ ze sbírek muzea (i.č. 995)